

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΧΡΟΝΙΑ Α' - ΜΑΪΟΣ - 1927 ΤΕΥΧΟΣ 6^ο

ΔΕΛΦΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ

Στις 9-10 Μαΐου γίνονται στους Δελφούς οι Έορτές που οργανώνουν με τόση πίστη, με τόσον ένθουσιασμό οί έκλεκτοί μύστες του ώραίου — ο ποιητής "Άγγελος Σικελιανός και ή γυναίκα του.

Τό έργο αυτό είναι μεγάλο, τόσο από καλλιτεχνικήσ όσο και από έθνικιστικήσ απόψεως, και επιβάλλεται να υποστηριχθεί από κάθε άνθρωπο του πνεύματος, από κάθε έλληνα που έχει γνώση του φυλετικού μας μεγαλείου, από κάθε ξένο που συγγενεύει διανοητικά με τίς όμορφιές του αρχαίου μας κόσμου. Αναμφισβήτητα πλήθος πολύ θα πορευθεί στη μεγαλόπρεπη αυτή τελειή που τιμά τους πρωτοστατούντες και πληροϊ χαράς την ψυχή όλων μας.

Τήν τελευταία στιγμή ή «Άλεξανδρινή Τέχνη» έλαβε άπ' την Άθήνα, από τον άνταποκριτή της κ. Μάριο Βαϊάνο γνώμες λογίων και καλλιτεχνών σχετικά με τίς Δελφικές Έορτές, και μ' ευχαρίστηση τίς παραθέτει ένώνοντας τον ένθουσιασμό της με τον δικό τους.

"Έχω πεποίθησιν ότι ή παράστασις αύτη θ' άνταποκριθῆ εις τάς προσδοκίας όλου του κόσμου, και των αύστηροτέρων ακόμη κοιτών, διότι ή παρασκευή του έργου γίνεται μετά μεγάλης επιμελείας και έπιστημονικήσ ακριβείας. Τό έργον είναι γιγάντιον και δύναται να πτοήσῃ και τον τολμηρότερον σκηνικόν επιχειρηματίαν.

Ούτω π.χ. ό χορός που προετοιμάζει ή ίδια κ. Σικελιανού είναι έργον σοβαρώτατον, διότι ή έξοχος αύτη κυρία έμελέτησεν έν τῷ μουσείῳ και ιδίως επί των αρχαίων άγγείων πάσας τάς κ-

νήσεις και στάσεις τῆς ἀρχαίας ὀρχήσεως, συγχρόνως δὲ ἡ ἴδια ὕφανεन εἰς τὸν ἀργαλειό τῆς ἀληθῆ ἀριστοτεχνήματα τέχνης ἀντάξια τοῦ ὑπερόχου τούτου σκηνικοῦ ἔργου. Ἐπίσης καὶ ἡ μουσικὴ φαίνεται νὰ εἶναι εἰς τὸ ὕψος τῆς Αἰσχυλείου τραγωδίας, διότι ἐβασίσθη ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς ὕμνωδίας.

Διὰ πάντα ταῦτα ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ παράστασις αὕτη τοῦ «Προμηθέως» θ' ἀποτελέσει «μέγα γεγονός» ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου, θὰ εἶναι δέ, ἴσως, καὶ ἀνωτέρα τῶν ἐν Συρακούσαις παραστάσεων ἀρχαίων δραμάτων, τὰς ὁποίας ὀργανώνει ἀπὸ ἐτῶν ἐν τῇ Ἑλληνικωτάτῃ ἐκείνῃ πόλει, ἡ ἐμπνευσμένη τριάς: Ρωμανιόλι, Μουλὲ καὶ Γκαργκάλο.

Ἐπίσης εὐρίσκω θαυμαστὴν τὴν ἰδέαν τῆς ἐκθέσεως προϊόντων τῆς συγχρόνου λαϊκῆς τέχνης, ἡ ὁποία δυστυχῶς τόσον περιφρονεῖται καὶ καθημερινῶς ἐξαφανίζεται.

ΑΛΕΞ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ

Συγχαίρω ὅλους ἐκείνους πού συνέβαλον στὸ μεγαλειῶδες σχέδιον τῶν ἐορτῶν τῶν Δελφῶν καὶ προσπαθοῦν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν.

Ἡ ἰδέα αὕτη τοῦ κ. Σικελιανοῦ εἶναι ὠραία καὶ εἰς ἄκρον ἑλληνική.

Ἀκόμα διὰ μίαν φορὰν θὰ δοῦμε τὸ Ἑλληνικὸν θεάτρον ν' ἀναμοχλεύη ἓνα ἠθικὸν συγχρόνως καὶ ἀνθρωπιστικὸν πρόβλημα.

Αἱ φωτογραφίαι πού συνοδεύουν τὸ πρόγραμμα ὡς καὶ αἱ ἄλλαι πού δημοσιεύονται στὴν «Ἐσπερινή» δίδουν μίαν ἰδέαν τῆς μερίμνης πού καταβάλλουν οἱ ὀργανωταὶ τῶν «Ἐορτῶν τῶν Δελφῶν» διὰ νὰ πραγματοποιήσουν κάτι τὸ ὠ ρ α ἰ ο ν. Ἄπ' ὅλα αὐτὰ μπορεῖ κανεὶς νὰ προεξοφλήσῃ τὴν ἐπιτυχίαν.

CHRISTOPHE FAVRE
PROFESSEUR

STANS - HELVETIA

Τὸ ἔργο πού πρόκειται νὰ γίνῃ εἰς τοὺς Δελφοὺς εἶναι πολὺ σοβαρὸ καὶ μεγάλο. Εἶναι ἔργο ἀντάξιον ἐνὸς μεγάλου ποιητοῦ ὡς τὸν Σικελιανό. Καὶ τὸν τιμᾶ αὐτὸ περισσότερο, γιατί εἶναι ὁ πρῶτος Ἕλληνας ὕστερα ἀπὸ τόσες χιλιάδες χρόνια, πού ξαναφέρει πίσω τὴν ἀρχαιότητα, τὴν Ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα πού δὲν θυμῆθηκε κανένας μέχρι σήμερα, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἴταλοὺς καὶ κάτι ἄλλους Εὐρωπαίους. Κι' αὐτοὶ τὸ κά-

μνον ἀπλούστατα γιὰ τὸ λόγο ὅτι ὁ Αἰσχύλος πέθανε στὴν πατρίδα τους, στὴν Ἰταλία δηλαδή. Τὴν καλὴ ἀρχὴ ποὺ κάμνει καὶ καλλιεργεῖ μὲ τις προσεχεῖς ἑορτὲς ὁ Σικελιανὸς ἀσφαλῶς θὰ μιμηθῶν μετὰ ἄλλοι ὅταν πιά ὁ δρόμος εἶναι ἕτοιμος, ἂν αὐτὸς βέβαια, δὲν ἐγκαινιάσῃ κάθε χρόνο ἢ κάθε τόσο αὐτοῦ τοῦ εἴδους τις ἀρχαιοπρεπεῖς Ἑλληνικὲς ἑορτὲς.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

Ἔχω τόση μεγάλη ἐμπιστοσύνη στὸν Σικελιανό, ὥστε εἶμαι βέβαιος, ὅτι καὶ αὐτὸ ποὺ ἀνέλαβε τώρα τελευταῖα, θὰ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ πνευματικὰ γεγονότα τοῦ τόπου μας.

ΚΛΕΩΝ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Τὸ μεγαλείτερο γεγονὸς τοῦ καιροῦ μας μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι οἱ γιορτὲς ποὺ θὰ γίνουν τὸν ἐρχόμενο Μάη στοὺς Δελφούς, ὄνειρο θεῖο ποὺ τ' ὄνειρευτήκε τὸ ζεῦγος Σικελιανοῦ, ἐκεῖνος ἀπὸ μιὰ κορυφὴ τοῦ Παρνασοῦ, ἐκείνη σκυμμένη πάνω στὸν ἀργαλειό της.

Ὅταν δυὸ δυνατὲς φωτιές, δυὸ φωτεινά μυαλά, δυὸ καρδιές ποὺ πάλλονται στὸν ἴδιο ρυθμό, δυὸ ποιητὲς μεγάλοι ἀποφασίζουνε νὰ κάνουν τ' ὄνειρό τους πραγματικότητα, δὲν μπορεῖ παρὰ κάτι ἀπείρως ὠραῖο, κάτι βαθειὰ Ἑλληνικὸ νὰ μᾶς δώσουνε νὰ χαροῦμε καὶ νὰ νοιώσουμε τὸ ἱερὸ ἐκεῖνο ρίγος ποὺ μόνο μιὰ τέτοια γιορτὴ, ἀπὸ τέτοιους δυὸ ἐτοιμασμένη, μπορεῖ νὰ μᾶς τὸ γεννήσῃ.

Εἶπα παραπάνω δυὸ μεγάλοι ποιητὲς, γιὰτὶ καὶ ἡ κ. Εὔα Σικελιανοῦ, χωρὶς νὰ γράφῃ στίχους, εἶναι γεννημένη ποιήτρια, ἑλληνίδα ποιήτρια, ἄξια νὰ σταθῇ κι αὐτὴ στὴν ψηλότερη κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ν' ἀντικρύσῃ τοὺς θεοὺς. Μορφωμένη καὶ βαθειὰ μπασμένη στὸν ἀρχαῖο νόσμο, σὰ νάτανε ἡ πρώτη καὶ ἡ ἀληθινὴ της πατρίδα, διδάσκει τὰ χορικά τοῦ «Προμηθέως Δεσμώτου» τοῦ Αἰσχύλου ποὺ θὰ πιχτῇ στὴ Δελφικὴ γιορτὴ ὠδηγημένη ἀπ' τις μελέτες της, κι' ἀπ' τὴν αἰσθητικὴ της ψυχὴ μ' ἓνα καινούργιο ἐντελῶς τρόπο, ποὺ θὰ κάμῃ ν' ἀνοίξουν μεγάλα τὰ μάτια τους οἱ σοφοὶ μας ἀρχαιομαθεῖς.

Καὶ συλλογίζομαι: Μποροῦσε ὁ ποιητὴς νὸ ὄνειρευτῇ μιὰ πιὸ ἰδαγικὴ συντρόφισσα ἀπ' αὐτὴν;

Ὁ Ἄγγελος Σικελιανός, εἶναι ὁ ἀγαπημένος τῶν θεῶν. Τῆς Εὐᾶς Σικελιανοῦ τῆς τὰ φιλοῦν τὰ χέρια οἱ «Ἐστιάδες» γιατί μόνη αὐτὴ ξέρει νὰ τοὺς κρατᾷ ἄσβυστη ἀκόμα τὴ φωτιά τους. Τὰ χρόνια περνοῦνε, καὶ δὲν τὴν ἀγγίζουνε. Εἶναι ἡ ἴδια πάντα, ἀπλῆ, καλὴ, ἀθόρυβη, ἀρχαϊκὴ.

Μ' ἀκλόνητη πίστη δουλεύοντας τὴν ἑμορριά, μὲ τὶς χρυσῆς τῆς πλεξίδες καὶ μὲ τὸν ἀργαλειό της, στέκει ἀνάμεσά μας σὰν ἓνα σύμβολο. Καὶ σὰν τέτοιο πρέπει νὰ τὴν βλέπουν οἱ Ἕλληνίδες. Μυστικοὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα τὴ δένουνε δεσμοί, τὶ κα' ἂν ἔτυχε νὰ γεννηθῆ στὴν Ἀμερικὴ; Κεῖνη συγγενεὺς μὲ τὶς γυναῖκες τῆς Ὀμηρικῆς, κα' ὅταν τὰ χειμωνιάτικα βράδια κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ λύχνου ὑφαίνει στὸν ἀργαλειό της τοὺς ἀσύγκριτους χιτῶνες καὶ τοὺς πέπλους τοὺς μυριοκέντητους, σκύβει μ' ἀγάπη πάνωθὲ της, εὐλογώντας τὴν, ἡ ΠΗΝΕΛΟΠΗ.

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

Ἐγώ, τί ἄλλο μπορῶ νὰ πῶ σχετικά μὲ τὶς Δελφικῆς ἑορτῆς, παρὰ γιὰ τὸ μουσικὸ τους μέρος; Ἐργασιὰ γιὰ τὸν πολεμικὸν χορὸν «Πυρρίχιον» ὅλη τὴ μουσικὴ του, μιὰ ἐντελῶς πρωτότυπη σὲ σύνθεσι καὶ ἐκτέλεσι μουσικὴ, πού τὸ πρωτότυπό του εἶναι καμωμένο ἐπὶ τῇ βάσει ἀρχαίων ἤχων καὶ ρυθμῶν. Ἐπίσης τὰ «Σεπτήρια» πού θὰ ψαλοῦν καὶ θὰ ἐκτελεσθοῦν ἀπὸ εἰδικούς Ἀμερικανούς πού ἔρχονται σὲ λίγο. Τὰ Σεπτήρια εἶναι ἕνος πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, σὲ γιορτῆς πού ἐδίδοντο στοὺς Δελφοὺς κάθε 9 χρόνια. Ἐργασιὰ ἐπίσης καὶ τὰ χορικά τοῦ «Προμηθέως». Ἡ μελοποίηση ἔγινε σύμφωνα μὲ τὴν ὅλην πηγὴν τῶν ἀρχαίων τρόπων, καὶ ἐφήρμοσα καὶ πλείστους ἀρχαίους ρυθμούς. Ἀπὸ τὴν ἔνωση αὐτὴ βγήκε μιὰ μουσικὴ κοινὴ, ἀρχαία καὶ νέα πού οὔτε μὲ τὴ μιὰ, μὰ οὔτε καὶ μὲ τὴν ἄλλη μοιάζει. Ἐχει ἀτομικότητα καὶ εἶναι τελείως πρωτότυπη. Κάθε ἔννοια ἐκάστης λέξεως ἀποδίδεται διὰ μιᾶς ἰδιαιτέρας μουσικῆς φράσεως καὶ διὰ μιᾶς κινήσεως εἰδικῆς τοῦ χοροῦ. Ἀνέλαβα ἐγὼ τὴν ἐργασίαν αὐτὴ καὶ τὸ μέρος αὐτὸ τῶν Ἐορτῶν γιὰ νὰ δώσω μιὰν Ἑλληνικὴ κατεύθυνσιν... Ἡ ἑορτῆς θὰ ἐπιτύχουν πιστεύω.

ΚΩΝΣΤ. ΨΑΧΟΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Εἶμαι σὲ θέσι νὰ ξέρω πὼς ἡ ἑορτῆς θὰ ἐπιτύχουν. Πρέπει, εἶναι καιρὸς νὰ δεῖξομε στοὺς ξένους πού θὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν, τὴ λαϊκὴ μας τέχνη πού τόσο θὰ μᾶς τιμῆση καὶ θὰ μᾶς παρουν-

σιάση στὰ μάτια των ἰσχυροῦς καὶ πολιτισμένους ἀνθρώπους. Ἐ-
χομε παραδόσεις πού τιμοῦν τὸν τόπο μας. Γιατί νὰ τὶς ἀφίνομε
νὰ ξεχνιοῦνται; Ἡ λαϊκὴ χειροτεχνία εἶναι πολὺ ἀνωτέρα ἀπὸ τὰ
εὐρωπαϊκὰ προϊόντα πού μᾶς ἔρχονται ἀπ' ἔξω. Εἶναι καιρὸς νὰ
δείξομε δικό μας πολιτισμό. Βέβαια, δὲν μπορούσαμε τόσο καιρὸ
νὰ τὸν παρουσιάσομε μόνοι μας. Νά, πού βρέθηκεν ὁμως ἡ κ.
Σικελιανοῦ νὰ μᾶς βοηθήσῃ στὴν παρουσιάσί του, πὺ ἐπίσημα.
Εἶναι ἐπιβεβλημένη τώρα ἡ ἐμφάνισις αὐτή. Ἡ ἑορτὴ θὰ ἐπι-
τύχουν, γιατί θὰ ὑποστηριχτοῦν ἀπ' ὅλους τοὺς γηγεῖους Ἑλλη-
νας, πού εἶναι πραγματικῶς τέτοιοι καὶ πού ἀγαποῦν μὲ μιὰ
μεγάλην ἀγάπη τὴν Ἑλλάδα.

ΑΓΓΕΛ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ

Οἱ γιορτὴς τῶν Δελφῶν, θὰ σημειώσουν ἀσφαλῶς ἓναν σταθ-
μὸ στὴν ἐξέλιξι τοῦ νεο-ελληνικοῦ πολιτισμοῦ μας. Γιατί, καὶ
ἂν ἀκόμα στὴν ἐκτέλεσι ἀποτύχουν, ὁ ἐνθουσιασμός καὶ ἡ πίστις
μὲ τὴν ὁποία ἡ κ. Σικελιανοῦ ἐπὶ χρόνια τώρα τὶς ἐτοιμάζει, ἀξι-
ζοῦν ὅλο τὸ θαυμασμό μας.

Θαρῶ ἐντούτοις, πὼς ἔνα τέτοιο ἔργο, γιὰ νὰ μπορέσῃ ἐπά-
ξια ν' ἀντιπροσωπεύσῃ μιὰ γενικότερη νεο-ελληνικὴ ἐκδήλωσι, θὰ
ἔπρεπε νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσπάθεια ὅλων τῶν στοιχείων ἐκεί-
νων πρὸς τὰ ἦσαν ἐνδεδειγμένα ν' ἀναλάβουν μιὰ τέτοια δουλειά.

Ὅπωςδήποτε ὁμως, ὡς μιὰ ἀ τ ο μ ι κ ῆ προσπάθεια καὶ
πρωτοβουλία κρινόμενο — καὶ ὑπὸ μόνῃ τὴν ἱπροαίρεσι αὐτή, —
τὸ ἔργο πού θὰ μᾶς παρουσιάσῃ ἡ κ. Σικελιανοῦ εἶναι κάτι τὸ
τεράστιο, κάτι πού ἐπιβάλλει ἀπόλυτα τὸ σεβασμό.

Τὸ κυριότερο εἶναι οἱ γιορτὴς αὐτὲς νὰ γίνονται συχνά, κάθε
χρόνο εἰ δυνατόν. Κι αὐτό, μόνο μὲ τὴ βοήθεια τοῦ κράτους θὰ
μποροῦσε νὰ ἐπιτευχθῇ. Εἶναι σὲ θέσι ὁμως ν' ἀντιληφθοῦν οἱ
«κρατοῦντες» τὴν καὶ ἀπὸ κρατικῆς ἀπόψεως μεγάλην ὠφέλεια
πού θὰ ἐπρόκυπτε ἀπ' τὴ συχνὴν ἐπανάληψι τέτοιων γιορτῶν;...

ΙΣΑΝΤΡΟΣ ΑΡΙΣ

Οἱ ἑορτὴς τῶν Δελφῶν πού ἡ καλλιτεχνικὴ ψυχὴ τοῦ διαλε-
χτοῦ μας ποιητῆ κ. Σικελιανοῦ ἐνεπνεύσθη καὶ δημιουργεῖ εἶναι
ἓνα μέγιστο ἐθνικὸ ἔργο πού ἀσφαλῶς θὰ σημειώσῃ σταθμὸν στὴν
ἱστορία τῆς Νεο-ελληνικῆς Ἀναγέννησις. Τὴν ἐπιτυχία τοὺς ἐγγυᾶ-
ται ὁ ζῆλος καὶ τὸ γοῦστο τῶν πρωτεργατῶν τοὺς (κυρίου καὶ
κυρίας Σικελιανοῦ). Ἡ παράστασι τοῦ τιτανικοῦ ἔργου τοῦ Αἰ-

σχόλου, οί ἀρχαῖοι χοροί, ἡ ἐκτέλεση ἔργων βυζαντινῆς μουσικῆς, τὰ κλέφτικα τραγούδια κλπ. θὰ δώσουν ἓνα νέο, γενεσιουργικό παλμό στους Πανελλήνους καὶ θὰ ξυπνήσουν τοὺς ξένους τὴν ἀγάπη στὴν Ἑλλάδα, τὴν αἰώνια Ἑλλάδα, πού ὅσο κι ἂν ἐδυστύχησε, ὅσο κι ἂν ἐρειπώθη, δὲν ἔπαυε ν' ἀτενίζη στὴν πλαστικὴ ὁμορφιά, νὰ τὴν φροντίζη καὶ νὰ τὴν τελειοποιῇ. Ἐπειτα ἡ ἐκθεση τῆς Ἀράχωβας μὲ τὴν πολυτιμὴ ἐπίβλεψη τῆς κυρίας Χατζημιχάλη — μοναδικῆς καὶ δυνατῆς στὴ μελέτῃ τῆς νεο-ελληνικῆς λαϊκῆς τέχνης — θὰ εἶναι τὸ αἰσθητικὸ ἀλλὰ καὶ τὸ πρακτικὸ ἐπισφράγισμα τοῦ ὅλου ἔργου.

Δὲ μοῦ φαίνεται δυνατό νὰ βρεθῇ διανοούμενος πού νὰ μὴ συντρέξῃ ὅσο μπορεῖ μιὰ τέτοια δημιουργία.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ ὠραιοπάθεια ἑνὸς ποιητῆ καὶ ἡ ἀρχαιολατρεία μιᾶς σεμνῆς γυναίκας, μιᾶς ἰδεολόγου Ἀμερικανίδος, ἔθεσαν τὰ θεμέλια τῶν Δελφικῶν ἑορτῶν. Μιὰ ἀναπαράστασις τῆς καλλιτεχνικῆς κινήσεως τοῦ κλασσικοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὸ θέατρον καὶ τὸ Στάδιον τῶν Δελφῶν, θὰ εἶναι κάτι ἀφαντάστως μεγαλοπρεπές, εἰάν ὑπερνικηθοῦν ὅλες οἱ δυσκολίες καὶ ἂν συμβάλλουν ἀρμονικὰ ὅλες οἱ αἰσθητικὲς δυνάμεις τῆς ἐποχῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος. Γιὰ κάθε μεγάλο ἔργο, γιὰ κάθε ἡρωϊκὴ πράξις χρειάζεται ὁ ἕνας πού θὰ δώσῃ τὴ ψυχὴ του, πού θὰ τὸ φωτίσῃ μὲ τὴ φλόγα τοῦ ὀλοκαυτώματός του, πού θὰ θυσιάσῃ γιὰ τὴν ὠραία προσπάθεια τὴν ἡσυχία του, τὸ χρόνο του, τὶς ἀπολαύσεις του, τὴ ζωὴ του.

Ὁ Κάποιος αὐτός, βρέθηκε γιὰ τὶς Δελφικὰς γιορτὰς: Ἐνας ὠραῖος ἰδεολόγος, βοηθούμενος ἀπὸ μιὰ γυναῖκα, ἀλύγιστη σὲ ψυχικὴ δύναμη, ἐφ' ὅσον πρόκειται γιὰ τὴν πραγματοποιήσῃ ἑνὸς ὀνείρου πού τὴν ἐβανκάλισε χρόνια τώρα. Τὰ ὀνόματά τους ἔρχονται αὐτόματα στὰ χεῖλη μας: Ἄγγελος καὶ Εὐὰ Σικελιανοῦ.

Γύρω στους δύο πρωταγωνιστὰς τοῦ μεγαλοπρεποῦς ὀνείρου μαζεύτηκαν ἐκλεκτοὶ σύμβουλοι καὶ συμπαραστάτες καὶ βοηθοί, καλλιτέχνες καὶ λόγιοι καὶ σοφοὶ πού κρῦβουν κι αὐτοὶ τὴν φλόγα τοῦ ὠραίου ἄσβυστη μέσα στὸ καλλιεργημένο πνεῦμα τους.

Ἡ παράστασις τοῦ «Προμηθέως» τοῦ Αἰσχύλου, ἡ ἐκθεση τῆς Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Χειροτεχνίας θὰ συγκεντρώσῃ εἰς τοὺς Δελφούς ὅλους τοὺς εὐγενεῖς προσκυνητὰς τοῦ Ὁραίου ἀπὸ κάθε μέρος τῆς γῆς.

Γι' αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ καταβληθῇ κάθε δυνατὴ προσπάθεια

και από τὸ Κράτος γιά νά μὴν ἐκτεθοῦμε ὑπὸ ἄποψιν συγκοινωνίας, ἀσφαλείας, κατοικίας, διατροφῆς, μπροστά στὰ μάτια τῶν ξένων, διότι και ἐάν ὑπὸ καλλιτεχνικὴν ἄποψιν ἐπιτύχωμεν τελείως θά μειωθῆ και τὸ γόητρον τῆς καλλιτεχνικῆς ἐπιτυχίας, ἢ ὅποια μὲ τόσον κόπον και τόσην ἐπιμέλειαν προετοιμάζεται ἀπὸ τοὺς δυὸ ἱεροφάντας τοῦ Ὁραίου.

ΣΥΛΒΙΟΣ

Και σάν ἄνθρωπος και σάν ποιητής, δὲν μπορῶ παρὰ νά μένω ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τις γιορτὲς πού ἐτοιμάζει ὁ κ. Σικελιανὸς στὸς Δελφούς· θάταν εὐτύχημα ἂν ξυπνούσαμε, ἔστω και τῆ «δεκατητριῶρα», και γυρίζαμε τὰ μάτια μας στὶς ὁμορφιὰς πού μᾶς δίνει ἡ Ἑλληνικὴ ζωὴ και τέχνη, ἀπὸ τὰ παλιότερα χρόνια ὡς τις ἡμέρες πού ἄνθισε τὸ Δημοτικὸ μας τραγούδι. Καιρὸς εἶναι νά λυτρωθοῦμε ἀπὸ τοὺς ξενότροπους μαϊμουδισμοὺς, τὰ... σοφὰ «περὶ Διεθνοποιήσεως τῆς Τέχνης» διδάγματα και νά γνωρίσουμε πρὶν ἀπ' ὅλα τὸν Ἐαυτὸ μας και τὸν τόπο μας.

Ὁ Σικελιανὸς ἐνσαρκώνει μὲ τις Δελφικὰς γιορτὲς τὸ ἄδρὸ Παλαμικὸ κήρυγμα (Ἀρχαιολατρεία — Δημοτικὴ Ποίηση). Εἶναι ἄξιος συμπάθειας γιά τοῦτο.

ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ὅταν στὴν ἐποχὴ μας πού ὁ συγχρονισμὸς παρασύρει ὅλα, πού ὁ πολιτισμὸς ντύνει μὲ φορέματα τῆς τωρινῆς μόδας ἀρχαῖες προσωπικότητες και πηγαίνει στὸς ἀγριούς λαούς γιά νά βρῆ τοὺς χορούς πού τοῦ πρέπουν, ὅταν στὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀκουστῆ ὅτι κάποιος ζητᾷ νά προσεγγίση μιὰ πολὺ μακρυνὴ ἀλλὰ μεγάλη περιόδο ζωῆς, φανερώνοντας στὰ μάτια μας τὴν εἰκόνα τῆς ἀληθινῆς και στολισμένης μ' ὅλα τῆς τὰ χρώματα, τότε μεγάλος κύκλος ἀνθρώπων ξαφνίζεται και δὲν πιστεύει ὅτι αὐτὸ θά ἐπιτύχη. Δὲν τὸ πιστεύει γιὰτὶ λίγοι πιστεύουν σ' ὠρισμένα κατορθώματα πρὶν αὐτὰ νά γίνουν. Κι' ὁμως ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μικρὴ λεγεῶνα τῶν ἀνθρώπων πού ἀγάπησαν μ' ὅλη τὴν καρδιά τους τις περασμένες ὠραιότητες και βρῆκαν σ' αὐτὲς τὴν ἀληθινὴν ἡδονή, δὲν μπορεῖ παρὰ και στοῦ μεγάλου πλήθους τὴν ψυχὴ νά ὑπάρχη μισοσβυσμένη βέβαια, ἀλλὰ πάντα ζωντανὴ ἢ λατρεία πρὸς ὅ,τι ὠραῖο και αἰώνιο. Και ὁ ἑλληνικὸς λαός, ἐξαιρετικὰ ἀπ' ὅλους τοὺς λαούς, εἶδει πάντοτε ὅτι ἀγάπησε κείνα πού τοῦ θυμίζουν τὴν ἐθνικὴ του

ύπεροχή και ἔχει συνείδηση τοῦ πνευματικοῦ της μεγαλείου. Καί στους χορούς του, τοὺς ἄγνους ἑλληνικούς χορούς, καί στους θρύλους του καί σ' ἄλλες ἐκδηλώσεις καί ροπές του, φαίνεται πόσο ζηλότυπα καί αὐθόρμητα ζήτησε πάντοτε νὰ κρατήσῃ στή ζωή, μεταμορφωμένη βέβαια κάπως ἀπό τὸ χρόνο, ἀλλὰ πάντα ἑλληνική, τὴν παράδοση.

Ἡ Δελφικὴς ἑορτὴ θέλουν νὰ συστηματοποιήσουν ἐκεῖνο ποὺ εἶνε διαχυμένο παντοῦ καί νὰ δημιουργήσουν θετικὸ κέντρο καθαρῆς ἑλληνικῆς ζωῆς. Τὸ δράμα τοῦ Αἰσχύλου καί τ' ἀθλητικὰ ἀγωνίσματα, συνδυασμένα μετὰ τὴν ἔκθεση λαϊκῶν χειροτεχνημάτων, μᾶς κάνουν νὰ ἀντιληφθοῦμε τὸ σκοπὸ τῆς ἱεροτελεστίας αὐτῆς, ποὺ ζητᾷ νὰ ἐνώσει μετὰ χρυσῆν ἄλυσίδα δύο μακρυνὰ σημεῖα τῆς σταδιοδρομίας τῆς ἐθνικῆς ζωῆς. Στους Δελφοὺς ἦταν ἐκτὸς ἀπὸ τ' ἄλλα κι' ἡ ἔδρα τοῦ Ἀμφικτυονικοῦ Συνεδρίου. Τοῦ ὑπερτάτου αὐτοῦ δικαστηρίου ποὺ ἐσυμβόλιζε κι' ἐπροστάτευε τὴν ἔνωση τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Πόσο καί αὐτὸ μπορεῖ τώρα νὰ μᾶς ἐνθουσιάσῃ, ἐννοεῖται εὐκόλα.

Ἀλλὰ κάθε ἐκδήλωσις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος περνοῦσε πάντοτε τὰ ὄρια τοῦ φυλετικοῦ κύκλου. Ἔτσι καί τώρα μετὰ τὴν ἑορτὴν αὐτή. Ὁ Προμηθεὺς ἀνήκει σ' ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα. Παρασταίνει τὸ μαρτύριο ἐκείνων ποὺ ἀγωνίσθηκαν, ὅπως αὐτὸς καί ὁ Χριστὸς, γιὰ ν' ἀνεβάσουν τοὺς ἄλλους σὲ κόσμους ὑψηλῶν ἰδεῶν. Καί συγχρόνως συμβολίζει τὴν ἀκατάσχετην ὁρμὴν πρὸς τὸ Τέλειον. Γι' αὐτὸ καί ἡ ἑορτὴ τῶν Δελφῶν ἂν καί ἔχουν χρῶμα ἑλληνικόν, ὅμως ἡ ἰδέα τους ἐκτείνεται πολὺ μακρὰ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, καί μποροῦν νὰ ἐνθουσιάσουν κάθε ἀνθρώπου τὴν ψυχὴ.

Ἄν πρέπει νὰ συγχαρεῖ κανεὶς τοὺς γνωστοὺς ὀργανωτὰς γιὰ τὴ μεγάλη τους ἐμπνευση, πρέπει νὰ τοὺς συγχαρῇ καί γιὰ τὸν τόπο ποὺ ἐτοποθέτησαν τὴν πραγματοποίησίν της. Στους πρόποδες τοῦ Παρνασσοῦ, στὴν Κασταλία πηγὴ, οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ μαντείου, οἱ καλούμενοι προφῆται, ἐλούζοντο προτοῦ ν' ἀναγγείλουν τοὺς ἱεροὺς τῶν λόγους. Παρόμοια μπορεῖ νὰ συμβολισθοῦν οἱ ἀγῶνες ὄλων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐπόθησαν ν' ἀναβαπτισθῇ πάλι στὴν ἴδια πηγὴ τὸ αἰώνιο ἑλληνικὸ πνεῦμα.

ΛΕΩΝ. ΡΑΖΕΛΟΣ